

Miksetjenester

Hva er en miksetjeneste?

En miksetjeneste (også kalt «mixer» «blender» eller «tumbler») blander ulike personers kryptovaluta sammen. Formålet er å vanskeliggjøre sporing av kryptovaluta. Dersom noen kjenner til kryptovalutaadressen din kan man for eksempel ha et legitimt ønske om å skjule hvor man sender kryptovaluta. Men også kriminelle er interessert i å vanskeliggjøre sporing av kryptovaluta: Bruk av miksetjenester gjør det vanskeligere for myndighetene å få sikret utbytte fra straffbare handlinger, samt å avsløre hvem som står bak et lovbrudd.

Per tredje kvartal 2022 har ingen større miksetjenester iverksatt effektive tiltak for å unngå å motta midler fra straffbare handlinger. Det er heller ingen større miksetjenester som krever at man må legitimere seg for å benytte tjenesten. De fleste miksetjenester blir drevet av anonyme personer eller desentralisert der ansvaret for driften er fordelt på en løst sammensatt gruppe personer.

I hvilken grad bruker kriminelle miksetjenester?

I følge analyseselskapet Chainalysis mottok miksetjenester i andre kvartal 2022 over 600 millioner USD i kryptovaluta fra kjente kriminelle kryptovalutaadresser¹. Dette utgjorde ca. 23% av den totale mengden kryptovaluta som ble mottatt av miksetjenester i denne perioden, og særlig nordkoreanske og russiske cyberkriminelle var blant de meste aktive brukerne.

Hvordan skal rapporteringspliktige forholde seg til miksetjenester?

I Indikatorliste for vekslings- og oppbevaringstjenester for virtuell valuta trekkes transaksjoner knyttet til miksetjenester frem som mistenkelige². Kunder som har brukt miksetjenester til legitime formål kan bes om å begrunne og legge frem «kvittering» fra vekslingstjenesten som viser hvor midlene stammer fra og/eller ble sendt videre³. Det kan imidlertid være vanskelig å verifisere hvorvidt informasjonen i en slik kvittering stemmer,

- ¹ <https://blog.chainalysis.com/reports/cryptocurrency-mixers/>. Kjente kriminelle kryptovalutaadresser er som regel knyttet til kriminalitet som tidlig involverte kryptovaluta (slik som løsepengevirus og tyveri av kryptovaluta). Midler som stammer fra tradisjonell kriminalitet, og som så blir hvitvasket gjennom kryptovaluta, omfattes slik ikke av dette estimatet.
- ² Rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven kan få denne indikatorlisten tilsendt ved å henvende seg til Enheten for Finansiell Etterretning ved Økokrim.
- ³ Flere større miksetjenester utsteder slike kvitteringer til kundene sine.

blant annet fordi det er krevende å få dette uavhengig bekreftet fra miksetjenesten. Informasjonen rapporteringspliktige innhenter (inkludert negative funn) bør beskrives godt i grunnlagsfeltet ved rapportering av mistenkelig forhold til Enheten for finansiell etterretning (EFE).

Hvilke reguleringer gjelder – og kan bli gjeldende – for miksetjenester?

Miksetjenester som bevisst eller uaktsomt har mottatt utbytte fra straffbare handlinger risikerer å bli etterforsket for brudd på straffelovens bestemmelser om hvitvasking. Det er per i dag uklart om en hypotetisk norsk miksetjeneste ville vært pålagt å følge hvitvaskingsloven, men det er mulig at miksetjenester vil falle inn under definisjonen på crypto-asset service provider i det foreslåtte EU-regelverket MiCA⁴.

Det er også stor sannsynlighet for at det vil komme ytterligere regulering på dette området: Blant annet har amerikanske myndigheter oppgitt at støtten miksetjenester gir til kriminelle utgjør en nasjonal sikkerhetsrisiko for USA⁵.

I følge analyseselskapet Chainalysis mottok miksetjenester i andre kvartal 2022 over 600 millioner USD i kryptovaluta fra kjente kriminelle kryptovaluta-adresser.

4 Markets in Crypto-Assets. Dette regelverket antas også å bli implementert i Norge

5 Se det amerikanske finansdepartementets pressemelding i forbindelse med sanksjonering av miksetjenesten Tornado Cash <https://home.treasury.gov/news/press-releases/jy0916>. Amerikanske myndigheter har tidligere også sanksjonert miksetjenesten Blender.io.

